శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ద్వాదశస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ద్వాదశస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
తతశ్చానుదినం ధర్మః సత్యం శౌచం క్షమా దయా ।
కాలేన బలినా రాజన్ నంక్ష్యత్యాయుర్బలం స్మృతిః ॥ **1** ॥

విత్తమేవ కలౌ నృణాం జన్మాచారగుణోదయః ।
ధర్మన్యాయవ్యవస్థాయాం కారణం బలమేవ హి ॥ **2** ॥

దాంపత్యేఽభిరుచిర్హేతుర్మాయైవ వ్యావహారికే ।
స్త్రీత్వే పుంస్త్వే చ హి రతిర్విప్రత్వే సూత్రమేవ హి ॥ **3** ॥

లింగమేవాశ్రమఖ్యాతావన్యోన్యాపత్తికారణం ।
అవృత్త్యా న్యాయదౌర్బల్యం పాండిత్యే చాపలం వచః ॥ **4** ॥

అనాఢ్యతైవాసాధుత్వే సాధుత్వే దంభ ఏవ తు ।
స్వీకార ఏవ చోద్వాహే స్నానమేవ ప్రసాధనం ॥ **5** ॥

దూరే వార్యయనం తీర్థం లావణ్యం కేశధారణం ।
ఉదరంభరతా స్వార్థః సత్యత్వే ధార్ష్ట్యమేవ హి ॥ **6** ॥

దాక్ష్యం కుటుంబభరణం యశోఽర్థే ధర్మసేవనం ।
ఏవం ప్రజాభిర్దుష్టాభిరాకీర్ణే క్షితిమండలే ॥ **7** ॥

బ్రహ్మవిట్క్షత్రశూద్రాణాం యో బలీ భవితా నృపః।
ప్రజా హి లుబ్ధై రాజన్యైర్నిర్ఘృణైర్దస్యుధర్మభిః ॥ **8** ॥

ఆచ్ఛిన్నదారద్రవిణా యాస్యంతి గిరికాననం।
శాకమూలామిషక్షౌద్రఫలపుష్పాష్టిభోజనాః ॥ **9** ॥

అనావృష్ట్యా వినంక్ష్యంతి దుర్భిక్షకరపీడితాః।
శీతవాతాతపప్రావృడ్హిమైరన్యోన్యతః ప్రజాః ॥ **10** ॥

క్షుత్తృడ్భ్యాం వ్యాధిభిశ్చైవ సంతప్స్యంతే చ చింతయా।
త్రింశద్వింశతివర్షాణి పరమాయుః కలౌ నృణాం ॥ **11** ॥

క్షీయమాణేషు దేహేషు దేహినాం కలిదోషతః।
వర్ణాశ్రమవతాం ధర్మే నష్టే వేదపథే నృణాం ॥ **12** ॥

పాఖండప్రచురే ధర్మే దస్యుప్రాయేషు రాజసు।
చౌర్యానృతవృథాహింసానానావృత్తిషు వై నృషు ॥ **13** ॥

శూద్రప్రాయేషు వర్ణేషుచ్ఛాగప్రాయాసు ధేనుషు।
గృహప్రాయేష్వాశ్రమేషు యౌనప్రాయేషు బంధుషు ॥ **14** ॥

అణుప్రాయాస్వోషధీషు శమీప్రాయేషు స్థాస్నుషు।
విద్యుత్ప్రాయేషు మేఘేషు శూన్యప్రాయేషు సద్మసు ॥ **15** ॥

ఇత్థం కలౌ గతప్రాయే జనే తు ఖరధర్మిణి।
ధర్మత్రాణాయ సత్త్వేన భగవానవతరిష్యతి ॥ **16** ॥

చరాచరగురోర్విష్ణోరీశ్వరస్యాఖిలాత్మనః।
ధర్మత్రాణాయ సాధూనాం జన్మ కర్మాపనుత్తయే ॥ **17** ॥

సంభలగ్రామముఖ్యస్య బ్రాహ్మణస్య మహాత్మనః।
భవనే విష్ణుయశసః కల్కిః ప్రాదుర్భవిష్యతి ॥ **18** ॥

అశ్వమాశుగమారుహ్య దేవదత్తం జగత్పతిః।
అసినాసాధుదమనమష్టైశ్వర్యగుణాన్వితః ॥ **19** ॥

విచరన్నాశునా క్షోణ్యాం హయేనాప్రతిమద్యుతిః।
నృపలింగచ్ఛదో దస్యూన్ కోటిశో నిహనిష్యతి ॥ **20** ॥

అథ తేషాం భవిష్యంతి మనాంసి విశదాని వై।
వాసుదేవాంగరాగాతిపుణ్యగంధానిలస్పృశాం।
పౌరజానపదానాం వై హతేష్వఖిలదస్యుషు ॥ **21** ॥

తేషాం ప్రజావిసర్గశ్చ స్థవిష్ఠః సంభవిష్యతి।
వాసుదేవే భగవతి సత్త్వమూర్తౌ హృది స్థితే ॥ **22** ॥

యదావతీర్ణో భగవాన్ కల్కిర్ధర్మపతిర్హరిః।
కృతం భవిష్యతి తదా ప్రజాసూతిశ్చ సాత్త్వికీ ॥ **23** ॥

యదా చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ తథా తిష్యబృహస్పతీ।
ఏకరాశౌ సమేష్యంతి తదా భవతి తత్ కృతం ॥ **24** ॥

యేఽతీతా వర్తమానా యే భవిష్యంతి చ పార్థివాః।
తే త ఉద్దేశతః ప్రోక్తా వంశీయాః సోమసూర్యయోః ॥ **25** ॥

ఆరభ్య భవతో జన్మ యావన్నందాభిషేచనం।
ఏతద్ వర్షసహస్రం తు శతం పంచదశోత్తరం ॥ **26** ॥

సప్తర్షీణాం తు యౌ పూర్వౌ దృశ్యేతే ఉదితౌ దివి।
తయోస్తు మధ్యే నక్షత్రం దృశ్యతే యత్ సమం నిశి ॥ **27** ॥

తేనైత ఋషయో యుక్తాస్తిష్ఠంత్యబ్దశతం నృణాం।
తే త్వదీయే ద్విజాః కాలే అధునా చాశ్రితా మఘాః ॥ **28** ॥

విష్ణోర్భగవతో భానుః కృష్ణాఖ్యోఽసౌ దివం గతః।
తదావిశత్ కలిర్లోకం పాపే యద్ రమతే జనః ॥ **29** ॥

యావత్ స పాదపద్మాభ్యాం స్పృశన్నాస్తే రమాపతిః।
తావత్ కలిర్వై పృథివీం పరాక్రాంతుం న చాశకత్ ॥ **30** ॥

యదా దేవర్షయః సప్త మఘాసు విచరంతి హి।
తదా ప్రవృత్తస్తు కలిర్ద్వాదశాబ్దశతాత్మకః ॥ **31** ॥

యదా మఘాభ్యో యాస్యంతి పూర్వాషాఢాం మహర్షయః।
తదా నందాత్ ప్రభృత్యేష కలిర్వృద్ధిం గమిష్యతి ॥ **32** ॥

యస్మిన్ కృష్ణో దివం యాతస్తస్మిన్నేవ తదాహని।
ప్రతిపన్నం కలియుగమితి ప్రాహుః పురావిదః ॥ **33** ॥

దివ్యాబ్దానాం సహస్రాంతే చతుర్థే తు పునః కృతం।
భవిష్యతి యదా నృణాం మన ఆత్మప్రకాశకం ॥ **34** ॥

ఇత్యేష మానవో వంశో యథా సంఖ్యాయతే భువి।
తథా విట్శూద్రవిప్రాణాం తాస్తా జ్ఞేయా యుగే యుగే ॥ **35** ॥

ఏతేషాం నామలింగానాం పురుషాణాం మహాత్మనాం।
కథామాత్రావశిష్టానాం కీర్తిరేవ స్థితా భువి ॥ **36** ॥

దేవాపిః శంతనోర్భ్రాతా మరుశ్చేక్ష్వాకువంశజః।
కలాపగ్రామ ఆసాతే మహాయోగబలాన్వితౌ ॥ **37** ॥

తావిహైత్య కలేరంతే వాసుదేవానుశిక్షితౌ।
వర్ణాశ్రమయుతం ధర్మం పూర్వవత్ ప్రథయిష్యతః ॥ **38** ॥

కృతం త్రేతా ద్వాపరం చ కలిశ్చేతి చతుర్యుగం।
అనేన క్రమయోగేన భువి ప్రాణిషు వర్తతే ॥ **39** ॥

రాజన్నేతే మయా ప్రోక్తా నరదేవాస్తథాపరే।
భూమౌ మమత్వం కృత్వాంతే హిత్వేమాం నిధనం గతాః ॥ **40** ॥

కృమివిడ్భస్మసంజ్ఞాంతే రాజనామ్నోఽపి యస్య చ।
భూతధ్రుక్ తత్కృతే స్వార్థం కిం వేద నిరయో యతః ॥ **41** ॥

కథం సేయమఖండా భూః పూర్వైర్మే పురుషైర్ధృతా।
మత్పుత్రస్య చ పౌత్రస్య మత్పూర్వా వంశజస్య వా ॥ **42** ॥

తేజోఽబన్నమయం కాయం గృహీత్వాఽఽత్మతయాబుధాః।
మహీం మమతయా చోభౌ హిత్వాంతేఽదర్శనం గతాః ॥ **43** ॥

యే యే భూపతయో రాజన్ భుంజంతి భువమోజసా।
కాలేన తే కృతాః సర్వే కథామాత్రాః కథాసు చ ॥ **44** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ద్వాదశస్కంధే
ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥